

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epitome Instituti Societatis Jesu

Sesti, Curtius

Bruxellis, 1690

Cap. IV. De Scholis publicis instituendis moderandisque.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68440)

marios, vel lingua, vel calamo, aut quacumque alia ratione offendant: & Superiorum erit in hujusmodi noxas inquirere, & animadvertere, exhibita quamprimum satisfactione debita. Et Consultores hac de re Superiores mediatos monebunt. r Speciatim verò graviter commendatum, ac districtè præceptum est, ut de Prædicatorum Ordine magnificè Nostri sentiant, & loquantur; & cum ejus Religiosis mutuæ hospitalitatis, aliisque caritatis officiis certare studeant.

r P. 3. C. 1. §. 9.
& P. 4. C. 16.
D. & P. 6. C. 3.
§. 8. & P. 7. C.
2. H. & P. 10. §.
11. & B. & C.
12. D. 17.
C. 8. D. 12.
& C. 11. D. 19.

CAPUT IV.

De Scholis publicis instituendis, moderandisque.

SECTIO I.

De Scholarum publicarum Institutione, & methodo universè.

Inter Societatis Ministeria unum est ex primariis, omnes Disciplinas, Instituto nostro congruentes, ita Proximis tradere; ut inde ad Conditoris nostri cognitionem, atque amorem excitentur. Quare opportunè hic exponuntur, quæ de

Schola admittuntur ob Externorum utilitatem.

St. R. Prov. 3.

Scholis publicis constituta sunt, cum de privatis actum jam sit. Par. 3. ubi Scholasticorum nostrorum Institutio traditur. Habita igitur ratione, non solum profectus in literis Scholasticorum nostrorum; sed etiam profectus in literis, & moribus Externorum, Scholæ aperiuntur, saltem in Disciplinis humanioribus; in gravioribus autem, pro Locorum, in quibus Collegia fuerint, ratione. *b*

b P. 4. C. 7. §. 1.

Etiā Universitates.

2. Eadem Caritatis ratio extendi poterit ad Universitatum curam suscipiendam; ut in eis hic fructus latius pateat, tam in scientiis, quæ traduntur, quàm in hominibus, qui ad eas conveniunt, & Gradibus, ad quos promoventur. *c* Eritque Provincialis, omni studio, per se curare, & Rectori etiam valdè commendare; ut tam multiplici Scholarum nostrarum labori fructus, quem gratia nostræ Vocationis exigit, abundè respondeat. *d*

c P. 4. C. 11. §. 1.

d St. R. Prov. 1. 2.

Ad unam Rationem studiorum omnes se componant.

3. Ad hunc finem meliùs consequendum, norma petenda est à Ratione studiorum, quam ex Regulis Collegii Romani confici, approbarique à Præposito Generali eadem Constitutiones monuerunt. *e* Adduntque singula attemperanda circumstantiis locorum, temporum, ac Personarum; nitendo tamen, ut omnes ad unum, qui

e P. 4. C. 7. §. 2. & C. & C. 13. A.

qui communis sit, Ordinem studiorum se-
 se componant. *f* At Provincialis partes
 sunt, excubare, ut omnes Regulæ, quæ
 ad Rationem Studiorum pertinent, obser-
 ventur. Quod si alicubi mutandum aliquid
 censeret, referat ad Generalem. *g* Confe-
 ctus igitur is Ordo, magno, ac diuturno
 labore, à sex Patribus deputatis, non se-
 mel in Provinciis examinatus, atque ex-
 perientia probatus, auctus etiam Decretis
 plurium Congregationum, *h* à multis jam
 annis dirigit Societatis Scholas.

f P. 4. c. 6. E &
 K. & c. 7. §. 2.
 & c. 13. §. 1. 2.
 3. & A. & C.
 & §. 5. & c. 15.
 C. D. & c. 17.
 § 8. & M.
g St. R. Prov.
 38. 39.

h Præf. ad Rat.
 St. & Hist. Soc.
 p. 5. l. 4. In. &
 C. 6. D. 41.

SECTIO II.

De Classibus inferioribus.

1. **Q**Uamquam alios instituere in le-
 gendo, & scribendo opus Carita-
 tis esset; tamen, propter Personarum So-
 cietatis penuriam hoc ordinariè docere non
 consuevimus; & universè illud curandum
 est, ut quando Scholæ pauciores sunt; al-
 tiores semper, quoad ejus fieri potest, re-
 tineantur, sublatis infimis. *i* Nostra autem
 mens esset, ut in Collegiis communiter
 Literæ humaniores, ac linguarum prælege-
 rentur, *l* cum hac ratione animarum auxi-
 lium, præsertim adolescentium, summe-
 perè promoveri compertum sit. *m*

*Literæ huma-
 niores potissi-
 mùm tradenda.*

i P. 4. c. 12. C.
 & St. 1. R.
 Prov. 21. §. 1.
 & 4.
l P. 4. c. 5. §. 1.
 & c. 7. B. & C.
 12. §. 2. & B.
m In. 20. in it.
 & C 7. D. 26.
 §. 1.

*Quot Classes,
& quarum lin-
guarum insti-
tuenda.*

n P. 4. C. 12. §.
2. & C. 13. B.

o P. 4. C. 6. §.
5. & D.

p St. R. Prov. 8.

q C. 8. D. 16.

r P. 4. C. 12. §.
2. & B.

s St. R. Prov.
23.

*Quomodo ea-
dem dividenda,
contrahenda.*

2. Tres ordinariè erunt Præceptores in tribus Grammaticæ classibus; quartus humaniores Literas; quintus Rhetoricam prælegat: & in horum classibus Græca lingua, & Hebraïca, & si quæ alia disceretur, est prælegenda. n Sed quia pro Varietate causarum, & Personarum linguæ sacrae priùs, aut posteriùs explicari possunt, o ut Hebræa in Theologica Classe traderetur institutum est. p Quoad literas autem Græcas attinet; propter earum multiplicem utilitatem, Generali enixè commendatum est; ut earum curam non in minimis suæ providentiæ partibus collocet. q Aliarum præterea linguarum, qualis est Chaldaïca, Arabica, & Indica, ubi utiles ad eos populos juvandos viderentur, Præceptores institui possent. r In Latina verò docenda, Provincialis dabit operam, ut nostri Magistri utantur Grammaticâ Emmanuëlis. s

3. Quod si tantum negotii aliquæ Classes exhiberent, ut unus Magister eis solus non satisfaceret, Adjutor aliquis ei adjungatur: & si hoc non sufficiet; geminari posset classis ea, quæ sic numero abundaret. Contra verò, si exiguus numerus, vel Auditorum dispositio tot classes, & Præceptores non exigeret; locus erit prudentiæ, ad eum numerum moderandum; ita tamen

ut

ut semper graduum distinctio fervetur : quorum tres ad Grammaticam, reliqui duo ad Humanitatem, & Rhetoricam pertineant. At quæ de classibus inferioribus tum multiplicandis, tum ordinandis, ut earum quælibet intra suos se fines contineat, servanda sunt, habes in Ratione Studiorum.

4. Porro cum in hisce classibus exercitationes varias pro Scholæ gradu, esse oporteat; nulla enim re magis adolescentium industria, quàm satietate languescit: quid in singulis ab earum Magistris præstari debeat, peculiaribus Regulis statutum est. * In universum illud omnibus hujusmodi classibus Constitutiones præscribunt: oportere, ut illarum studiosi Latinum Sermone sibi reddant familiarem, latinè communiter loquendo (iis Scholis exceptis, in quibus discipuli latinè nesciunt) & stylum scribendo, ac prononciationem composita benè prononciando, expoliant: & sua etiam statura tempora habeant ad disputandum. y

At in Ratione studiorum distinctiùs eadem traduntur: & I. Quid in Prælectione servandum sit, exponitur R. Prof. inf. 27. 28. 29. II. Scribendi argumentum quale dictandum, quomodo recognoscendum,

Z 4

ib.

t P. 4. C. 13. B. & St. R. Prov. 21. & R. Præf. inf. 8. & R. Prof. inf. 12. 13. & R. sing. class. inf. à Rhet. ad inf. Gramm.

Exercitationes præscriptæ.

u R. Prof. inf. 24.

x St. p. 118. &c.

y P. 4. C. 6. §. 12. 13. & C. 13. §. 3. & R. Prof. inf. 18.

ib. R. 20. 21. 22. 23. 24. & 30. III. Exercitatio memoriae, & Repetitiones, ib. R. 19. 25. 26 & 36. IV. Disputationes, R. Præf. inf. 33. & Prof. inf. 31. & 34. V. Declamationes, aut solemnes, & raræ, aut privatæ, & frequentiores. R. Præf. inf. 32. & Prof. inf. 32. 33. VI. Emblemata, & Carmina propalam collocanda celeberrimis aliquot diebus, sed prius recognoscenda. R. Præf. inf. 3. & Prof. inf. 32. VII. Ad excitandam diligentiam discipulorum munuscula, seu Præmia quæ danda, & quo aliquando apparatu, numquam verò nostro sumptu; & qui Magistratus creandi. C. 1. D. 123 & Stud. R. Rect. 14. & Præf. inf. 35. 36. & Prof. inf. 35. & 39. Leges verò Præmiorum solemniū St. p. 100. VIII. Comcediæ, & Tragediæ rarissimè agendæ; & non nisi Latine, ac decentes, numquam verò in Ecclesia; nec persona muliebris inducatur. R. Prov. 28. & St. Rect. 13. IX. Diebus feriatis habendæ exercitationes inter Academicos, tum Grammaticæ Auditores. Academiæ R. St. p. 169. & 171.

*Quamdiu in
Scholis singulis
immorandum.*

5. Demum spatium temporis in Literis Humanioribus insumendum, propter ingeniorum varietates, aliasque causas, non est limitandum. Videatur autem, an ingenio

genio valentibus dimidius annus in quavis quatuor classium inferiorum sufficiat, & duo in suprema, complectente etiam Rhetoricam. *a* Quam quidem Rhetoricæ facultatem curandum est, ut Alumni nostri, sive Convictores, annum audiant, antequam Philosophiam aggrediantur. Ceteris quoque Externis idem suadendum, sed cogendi non sunt. Si qui tamen planè velint ad Philosophiam accedere, posset cum illis agi, quod in Constit. L. D. Par. 4. Cap. 17. statuitur. *a*

6. Et quidem Rectoris erit per se, vel per Cancellarium, semper observare; ut qui novi accedunt examinentur; & convenientibus singuli classibus collocentur, ejusdemque discretioni relinquatur (auditi sententiâ eorum, qui ad id munus designati sunt) quamdiu quisque in qualibet facultate versari debeat. *b* Porrò in admittendis Scholasticis ad inferiores classes, iisdemque ulterius promovendis, serventur R. Præf. inf. à 9. usque ad 26. ubi statuitur neminem, eo quod ignobilis sit, & pauper, excludendum; arcendos verò nimium teneros, & prorsus ignotos, & ab infima classe provectiores ætate.

a P. 4. C. 15. §. 1. & A.

a P. 4. C. 5. §. 3 & C. 13. E. & St. R. Rect. 12.

Per quem, & quomodo in suis classibus Scholastici collocandi.

b P. 4. C. 5. §. 2. 3. & C. D. & C. 13. §. 4. & E. & C. 15. §. 1. & A. & C. 17. §. 2.

SECTIO

SECTIO III.

De Classibus superioribus in communi.

*Quare Sacra,
& naturales
scientia perira-
ctanda.*

1. **C**UM Societatis, atque studiorum
scopus sit, Proximos ad amorem
Dei, & salutem suarum animarum juvare;
cumque ad eum finem medium magis pro-
prium sit facultas Theologiæ; in hanc po-
tissimum Societatis Universitates incum-
bent: ac diligenter, per idoneos admo-
dum Præceptores, quæ ad Scholasticam
doctrinam, & Sacras Scripturas pertinent,
ac etiam expositiva, quæ ad præfixum hunc
nobis finem conveniunt, pertractabunt. *c*
P. 4. C. 12. §. 1. & C. 2. D. 9. Et quoniam Artes, vel scientiæ naturales
disponunt ad Theologiam, & ad perfectam
cognitionem, & usui illius inserviunt;
d P. 4. C. 5. §. 1. hæ pariter tractandæ sunt: *d* sic tamen ut
& C. 12. §. 3. veræ Theologiæ Scholasticæ inserviant. *e*
e C. 3. D. 47. & R. Prov. 53. 2. Moralium etiam scientia, & Mathema-
tica, quatenus tamen ad finem nobis pro-
positum conveniunt, tradentur. *f* Sed me-
f P. 4. C. 12. C. dicinæ, & Legum studium, ut à nostro
Instituto magis remotum, in Universita-
tibus Societatis, vel non tractabitur; vel
saltem ipsa societas per se id oneris non sus-
g P. 4. C. 12. §. 4. cipiet. *g*

3. Et

3. Et hæc quidem facultates tractandæ. De ratione autem servanda in communi, dum traduntur, hæc decreta sunt, præter ea quæ sigillatim pro singulis classibus præscribuntur in Ratione studiorum, & attingentur infra Sect. proximâ. Primò sequantur Nostri in quavis Facultate securiorem, & magis approbatam Doctrinam, & eos Auctores, qui eam docent; novitasque, & diversitas opinionum eliminanda. *h* Hujus verò Constitutionis ea est sententia. 1. Ut Nostri non inducant novas opiniones. 2. Ut si quando contra communem senserint, sequantur quod Societas judicaverit. 3. Ut in Controversiis, in quibus neutra opinio est adeò communis, redigantur ad conformitatem, ut sic idem sapiamus, idem dicamus omnes. *i* In iis verò quæstionibus, in quibus liberum est quamcumque partem sequi; ita defendatur una pars, ut alterius etiam partis, ac multò magis prioris Professoris, si contrarium docuerit, existimationi consulatur. Quin etiam, si conciliari possunt Auctores, id ne negligatur, optandum est; *l* & quæ opiniones alicubi Catholicos graviter offendere scientur, eas ibi nemo defendat. *m* Et quidem ad coercendam divagandi in opinando licentiam, utile fuerit Summas tum Philosophicam, tum Theo-

*Doctrina solida,
& uniformis.*

h Ex. c. 3. §. 11.
& P. 3. c. 1. §.
18. & O. & P.
4. c. 5. §. 4. & c.
14. §. 1. & R.
Prov. 54. &
Rect. 39 & St.
R. Prov. 16. &
C. 5. D. 6. &
41. & R. Rec.
6. & R. Prof.
sup. 6. 7.

i C. 5. D. 50.

l C. 5. D. 41. &
R. Prof. sup. 5.

m C. 5. D. 41.
& R. com.
Sup. 6.

Theo-

n P. 4. C. 14. B.
& C. 5. D. 70.
& C. 7. D. 83.

*Prælectiones
quomodo habende.*

Theologicam conficere; quæ usui Societati sint, ubi ratio temporum id permiserit. n

4. At in habendis prælectionibus Professores ne adducant opiniones inutiles, obsoletas, absurdas, & manifestò falsas; nec illis refutandis nimis immorentur. Conclusiones pondere potius, quàm numero argumentorum probent: non digrediantur: studeant brevitati: in referendis Doctorum auctoritatibus nec sint nimii, nec parùm fideles. Si quis citra dictationem docere potest, ut quæcumque scribenda sunt, commodè valeant ab Auditoribus excipi; is ne dicat, optandum; qui verò dicant, intermisceant explicationem, & Auditores, ad eos Auctores qui copiosè, & accuratè materiam aliquam pertractarunt, rejiciant. o

o R. Prof. Sup.
7. 8. 9. 10.

Eadem quo pacto excipienda.

p P. 4. C. 6. §. 8.
& 1. & §. 14. &
M. & §. 16. &

O
Repetitiones.

q P. 4. 2. 6. §. 8.
& H. & C. 13.
§. 3 & D. &
R Prof. Sup. 11.
12. 13. & R.
Acad. Theol.
2. 3.

5. Præterea commendatur Auditoribus, ut quæ audierint, diligenter adnotent; suumque privatum studium, & quietum habeant; in quo selectum aliquem Commentarium videre proderit. p

6. Idem assidui esse debent in repetendis, quæ audierint. Atque hæ repetitiones in Scholis etiam fient (nam de domesticis supra dictum est Par. 2. C. 5. Sect. 4.) nec modo ultimæ lectionis, verùm & hebdomadariæ, & longioris temporis. Si quid verò non intellexerint Magistrum consulant. q

7. Perutiles porrò sunt Disputationes; quas propterea frequentes esse oportet: quibus dies, & horæ certæ constituantur; ubi non solum cum condiscipulis, sed & cum provecioribus, aut minùs provecis, & Præceptores etiam ad invicem disputabunt, semper, qua decet, modestiâ observatâ & aliquo præside; qui contentionem dirimat, & quid doctrinæ elici oporteat ex disputatis declaret. Sunt autem constitutæ disputationes tum Hebdomadariæ, tum Menstruæ in Ratione studiorum. Quo prævio examine, & qua lege habendæ sint annuæ, & solemnes Disputationes, pro Philosophis vide in R. Præf. 19. usque ad 26. & pro Theologis R. Præf. 7. usque ad 16. & R. Acad. Theol. 8. 9.

Disputationes habenda.

P. 4. C. 6. H. & §. 10. & C. 13. §. 3.

R. Præf. 16. R. Prof. Sup. 12. 14. 15. 16. 17. 18. & R. Phil. 17. 18. & Theol. 14. & R. Moral. 4. & Acad. Theol. 1. 4. 5. 6. 7.

SECTIO IV.

Quid in Classibus Philosophiæ, & Theologiæ Scholasticæ servandum sit.

1. Philosophiæ Professores sectari debent Aristotelis doctrinam; nisi ea alicubi recederet à sententia communi; aut repugnaret Fidei Orthodoxæ: quam adversus eundem, reliquosque Philosophos tueri debent, juxta Lateranense Concilium.

Aristotelem quatenus sequi debeant.

P. 4. C. 14. §. 3. & C. 5. D. 41. & R. Prof. Phil. 2.

2. Ari-

Ejus Interpretes, & S. Thomas quo loco habendi.

u P. 4. C. 14.

§. 3. & C. 3. D.

47. & C. 5. D.

41. 42. 43. &

R. Prov. 53. &

post. D. 56.

Con. 5. Præf.

PP. Deput.

Nova & inutilia rescanda.

Materiarum

ordo servandus,

& cursus spatium.

x C. 5. D. 41.

& St. R. Prov.

16.

y C. 9. D. 23.

z Ord. pro Stud.

2. Aristotelis Interpretes de Christiana Religione malè meritos, non sine magno delectu, aut legant, aut in scholam proferant: immo verò eorum insectentur errores, & auctoritatem deprimant: & ita demum Philosophiam interpretentur, ut Theologiæ Scholasticæ ancillari faciant. Contrà verò de S. Thoma loquantur honorificè, etiam quando ab eo discesserint, quod gravatè facient. "

3. Quo verò eorum Doctrina sit tutior, & Theologiæ serviat, oporteret non modò cursum Theologiæ absolvisse, sed eandem biennio repetisse. Si qui autem fuerint proxi ad novitates, removendi à docendi munere. x Ad compescendam autem novarum, & inutilium quæstionum licentiam, commendatum est P. N. ut curet executioni mandari, quæ hoc in genere præscripta sunt, ejusque prudentiæ remissa monita PP. Deputatorum. y Ex his monitis confecta est Ordinatio, in qua §. 3. 4. 5. 6. indicantur materiæ suis quæque annis Philosophici cursus tractandæ; rejectis quæ aut alibi, aut nusquam docenda sunt. At §. 9. 10. 11. 12. 13. statuuntur plura, quibus prædictis incommodis, occurratur; z quamquam Indicem sententiarum tradendarum, omittendarumque in ea Ordinatione,

tione contentum reformandum non semel decretum est. *a* Ante hanc Ordinationem præscriptus est in plerisque materiis ordo servandus toto triennio. *b* Quod quidem spatium implendum est, ubi sunt Nostri; & singulis quibusque annis hujusmodi Philosophiæ cursus inchoabitur. Pro solis tamen Externis permissum Provinciali id tempus contrahere. *c*

4. Demum servanda sunt, quæ in Regulis Professoris Philosophiæ traduntur St. p. 74. &c. suasque pariter observare debent Ethicæ, & Mathematicæ Magistri, quas habet Ratio stud. p. 81. 82. præter eas, quæ universis latæ sunt, ipsisque etiam Theologis (de quibus statim) communes. *d*

* 5. In Theologia prælegatur Doctrina Scholastica D. Thomæ, & Magister Sententiarum. Ceterum cum Doctrina D. Thomæ, sit solidior, securior, magis approbata, & consentanea nostris Constitutionibus; is Doctor à Nostriis tanquam proprius habendus; adeò ut ad Cathedras Theologicas minimè sint promovendi, qui S. Thomæ addicti non fuerint. *e*

6. De Conceptione tamen Beatæ Mariæ, ac de solemnitate Votorum sequantur sententiam communem; *f* & in reliquis C. 5. D. 41. §. 1. & R. Prof. Theol. 3. quis

a C. 11. A&.
11. & C. 12.
D. 56. §. 3.

b R. Philos. 9.
10. 11.

c P. 4. C. 15. §. 2.
& C. 2. D. 69.
& St. R. Prov.

17.
Reliqua in Regulis videnda.

d St. p. 37. & C.
* *Professores Theologiae S. Thomæ sint addicti.*

e P. 4. C. 14. §. 1.
& C. 5. D. 41.
§. 1. & C. 7. D. 83. & Ord. pro Stud. §. 7. & PP. Dep. Con. 5. ex D. 42. post D. 56. & St. R. Prov. 9. §. 2. & Præf. 4. & Prof. Theol. 2. 10. 11. 12.

13.
Nonnunquam discedere ab eo possunt.

g PP. Deput.
Con. 5. post.
D. 56. & R.
Prof. Theol. 2.
3. 4.

*Studeant corro-
boranda Fidei,
& Pietati.*

bC. 5. D. 41. §.
2. & R. Prof.
Theol. 5.

*Aliqua Doctri-
na proscrip-
ta.*

i Catal. cens.
c. 5. §. 1. & C.
8. D. 23. & C.
9. D. 24.

l Catal. cens.
c. 5. §. 4.

quis non sic S. Thomæ adstricti esse intelli-
gantur, ut nulla prorsus in re ab eo rece-
dere liceat, & præsertim in quæstionibus
merè Philosophicis, aut etiam in iis, quæ
ad Scripturas, & Canones pertinent; &
ubi S. Doctoris ambigua sententia fuerit. g

7. In docendo corroborandæ primùm
Fidei, alendæque pietatis cura habeatur.
Quare in iis quæstionibus, quas S. Tho-
mas ex professo non tractat, nemo quid-
quam doceat, quod cum Ecclesiæ sensu non
benè conveniat; quodque aliquo modo so-
lidæ pietatis firmitatem minuat. h

8. Et quia, ut supra diximus, defenden-
dæ non sunt opiniones ullæ graviter offen-
sivæ Catholicorum; in specie interdicitur
in virtute sanctæ Obedientiæ, sub poena
excommunicationis, & aliis, affirmare; li-
citur esse cuique Personæ, quocumque
prætextu Tyrannidis, Principes occidere,
seu mortem eis machinari. Et Provinciales
negligentes in curanda executione hujus
Decreti, non modò easdem poenas incur-
runt, sed etiam officio privari debent. i In
virtute etiam sanctæ Obedientiæ vetitum
est, ne quis de potestate Summi Pontificis
supra Principes aliquid evulget, nisi Ro-
mæ probatum. l Prohibetur demum in
virtute sanctæ Obedientiæ, sub poena ex-
com-

communicationis, & aliis; ne ullus publicè, vel privatim doceat, ut veram, aut tolerabilem opinionem dicentem in re Venerea exiguam aliquam delectationem deliberatè quæſitam, ſeu etiam admiſſam, propter levitatem materię, excuſari à mortali; aut placere ſibi ſignificet, aut ſecundum eam conſilium cuiquam det. Itemque ſi quis aliquem è Noſtris contra prædicta deliquiſſe noverit; tenetur in virtute S. Obedientię aperire. *m*

m Catal. cenſ. c. 4. §. 2. & C. 9. D. 24.

Ordo, & ſelectus quaſtionum tradendarum.

9. Ordo ſervandus in partiendis quaſtionibus Theologicis, aut etiam aliquibus declinandis, per annos ſingulos, traditus eſt in R. Prof. Theol. à Reg. 7. uſque ad finem, & in Ord. pro ſtudiis §. 7. & §. 13. & §. 15. 16. cum inſertis Indicibus. Quæ Ordinatio, quatenus ad Theologos pertinet, ideo facta eſt; ut ſemotis inutilibus quaſtionibus, utiles tantùm, ac magis neceſſarię in Theologia traderentur; quod Con. 9. Decr. 31. P. N. commendaverat. Quadriennio curſus Theologicus abſolvendus eſt; ſic libris prælegendis diſtributis; ut quolibet quatuor annorum, quivis Studioſus inchoare poſſit. *m* De Repetitionibus Domæſticis actum eſt. Par. 2. Cap. 5. Sect. 4.

m P. 4. c. 9. §. 3. & c. 15. §. 3. & B. & D. & P. 5. c. 2. §. 2. & St. R. Prov. 9. §. 1. & R. Prof. Theol. 7

S E C T I O V.

De Scholis Sacrae Scripturae, &
Linguae Hebraeae.

*Studia Sacra
Scripturae quan-
ti facienda, &
quibus deman-
danda.*

1. **S**Tudia Scripturae Sacrae summo in pretio semper in Societate habita, eodem in posterum loco esse debent; cum haec sacra eruditio Anima ipsa verae Theologiae dici queat; summèque necessaria sit ad Ministeria propria Societatis. Quapropter Provincialium erit hujusmodi studia strenuè promovere: quod perficient; si viros ad id muneris eligant, non solum linguarum peritos, sed etiam in Theologia scholastica, ceterisque scientiis, in eruditione, & eloquentia benè versatos. °

° C. 13. D. 15. &
St. R. Prov. 5.

*Professorum
obligationes.*

2. Hi porrò intelligent suas esse partes, Divinas literas, juxta germanum, literalemque sensum, & qui rectam in Deum fidem, bonorumque morum instituta confirmet, piè, doctè, graviter, explicare. Atque inter cetera illud praecipuum sit; ut versionem ab Ecclesia approbatam defendant. p. Præter haec quid à Professore Sacrae Scripturae servandum sit, in ejus Regulis exponitur p. 43. in Rat. Stud.

p. P. 4. C. 5. §. 5.
& R. Prof. Sac.
Script. 1. 2.

*Utilitas linguae
Hebraeae, & à
quo hac traden-
da.*

3. Et quia eadem Theologiae Doctrina, ejus-

ejusque usus exigit etiam Hebraicæ linguæ cognitionem; hujus idoneus Professor constituetur, idem, qui & Sacræ Scripturæ, si commodè possit, aut saltem sit Theologus. Optandumque, ut esset etiam linguarum peritus, Græcæ scilicet, Chaldaicæ, & Syriacæ.

q P. 4. c. 6. §. 3.
& c. 12. §. 2. &
St. R. Prov. 7.

4. Is autem nihil antiquius habeat, quam ut prima ipsa sanctæ Scripturæ verba perquam integra Fide interpretetur; & versionem ab Ecclesia approbatam defendat. Tum verborum vim potius, quam sententiarum expendat. Quare adhibeat etiam explicationem Grammaticæ, & linguæ asperitatem emolliat.

Professoris Lēges.

† R. Prof. lin. Hebr.

SECTIO VI.

De Scholis Theologiæ Moralis.

1. PRæter Theologiam Scholasticam tradenda est Positiva; quæ scilicet complectitur Concilia, Decreta, Doctores Sanctos, & res alias morales, seu casus conscientiæ: non attingendo tamen eam partem Canonum, quæ foro contentioso inservit. Immo hæc Lectio casuum conscientiæ in Collegiis communiter habenda esset. Quin etiam in singulis Domiciliis

Hæ Scholæ ubi constituenda, & de qua materia.

† P. 4. c. 5. §. 1.
& B & c. 12.
§ 1. & c. 14. §.
1. & C.

constituendus aliquis, benè versatus in hac materia, ut interrogantibus satisfacere possit. "

" R. PROV. 57.

*Quot earum
Professores.*

2. In eo verò Collegio, ubi est pro Nostris Seminarium, casuum conscientiaè duo collocentur Professores; qui universas ejus materias inter se divisas biennio explicent; vel unus, qui binas quotidie lectiones habeat, citra Scholasticum apparatus; eoque tendentes, ut peritos Sacramentorum administratores efficiant. * Ad juvandos autem hoc in genere universos Theologiae Scholasticæ studiosos, duabus ejus lectionibus, & Sacrae Scripturae adjiciatur, ubi fieri poterit, quarta Lectio moralis Theologiae; qua ex professo, succinctè tamen, explicentur materiae Morales; quas Scholasticæ Professores prætermittunt, aut vix attingunt. y

* St. R. Prov. 12. & R. Prof. Cas. 1. 2. 3. 4. 5. &c.

y C. 7. D. 33. §. 7. & St. R. Prov. 9. §. 1. & R. Prof. Theol. 7. §. 5.

Opinionum laxitas vitanda.

* 3. Ut verò hæc materia, quæ tanti in utramque partem ponderis est, ad salutem animarum, qua decet dignitate, & integritate tractetur à Societate; cui laxitatem opinionum parum benevoli homines affingunt. 1. Professores hujus facultatis attendant maximè quod monet Con. 5. D. 41. pro Theologis; nec quod probabile reputant, illico putent sibi permissum vulgare. Sciantque Societatem, nec prohibuisse, nec

prohibere, quo minus tueri possint sententiam contrariam asserentibus, in agendo licitum esse sequi opinionem minus probabilem, faventem libertati, relicta probabiliore, stante pro præcepto. Superiores autem, si quos novitatum amantes, aut parum cautos in docendo compererint, à munere docendi submoveant, pœnisque aliis, si opus fuerit, coerceant. 2. In librorum editione oneranda Censuram Fides, & conscientia, ut severos se potius exhibeant. 3. Cautè Nostri respondeant in privatis congressibus, & nunquam scripto, præsertim in rebus gravioribus; nisi consulto, & probante Superiore. 4. Com-

z C. 11. D. 22.
& C. 12. D. 28.
& C. 13. D. 18.

a C. 12. D. 28.

SECTIO VII.

De Gradibus Scholasticis conferendis.

1. Gradus Literarios conferendi potestas concessa est; 1. pro Scholasticis tantummodò, qui de Societate sunt, & non sine aliquibus conditionibus

Facultas Societati concessa.

constituendus aliquis, benè versatus in hac materia, ut interrogantibus satisfacere possit. "

" R. PROV. 57.

*Quot earum
Professores.*

2. In eo verò Collegio, ubi est pro Nostris Seminarium, casuum conscientiae duo collocentur Professores; qui universas ejus materias inter se divisas biennio explicent; vel unus, qui binas quotidie lectiones habeat, citra Scholasticum apparatus; eoque tendentes, ut peritos Sacramentorum administratores efficiant. * Ad juvandos autem hoc in genere universos Theologiae Scholasticae studiosos, duabus ejus lectionibus, & Sacrae Scripturae adjiciatur, ubi fieri poterit, quarta Lectio moralis Theologiae; qua ex professo, succinctè tamen, explicentur materiae Morales; quas Scholasticae Professores praetermittunt, aut vix attingunt. y

* St. R. Prov. 12. & R. Prof. Cas. 1. 2. 3. 4. 5. &c.

y C. 7. D. 33. §. 7. & St. R. Prov. 9. §. 1. & R. Prof. Theol. 7. §. 5.

Opinionum laxitas vitanda.

* 3. Ut verò hæc materia, quæ tanti in utramque partem ponderis est, ad salutem animarum, qua decet dignitate, & integritate tractetur à Societate; cui laxitatem opinionum parum benevoli homines affingunt. 1. Professores hujus facultatis attendant maximè quod monet Con. 5. D. 41. pro Theologis; nec quod probabile reputant, illico putent sibi permissum vulgare. Sciantque Societatem, nec prohibuisse, nec

prohibere, quo minus tueri possint sententiam contrariam asserentibus, in agendo licitum esse sequi opinionem minus probabilem, faventem libertati, relicta probabiliore, stante pro præcepto. Superiores autem, si quos novitatum amantes, aut parum cautos in docendo compererint, à munere docendi submoveant, pœnisque aliis, si opus fuerit, coerceant. 2. In librorum editione oneranda Censuram Fides, & conscientia, ut severos se potius exhibeant. 3. Cautè Nostri respondeant in privatis congressibus, & nunquam scripto, præsertim in rebus gravioribus; nisi consulto, & probante Superiore. 4. Com-

z C. 11. D. 22.
& C. 12. D. 28.
& C. 13. D. 18.

a C. 12. D. 28.

SECTIO VII.

De Gradibus Scholasticis conferendis.

1. Gradus Literarios conferendi potestas concessa est; 1. pro Scholasticis tantummodò, qui de Societate sunt, & non sine aliquibus conditionibus

Facultas Societati concessa.

Jul. III. pag.
75. & Comp.
privil. V. Gra-
dus. §. 1. 2.

e Pius IV. p.
91.

d Greg. XIII.
pag. 190.

e P. 4. c. 17. §. 2.

f Jul III. pag.
75. & Pius IV.
pag. 92.

*Prærequisita
Promovendo-
rum.*

g P. 4. c. 15. §.
2. 3.

h P. 4. c. 15. B.

respectu Universitatum externarum, in illis extiterint. *b* 2. Est concessa amplior; ita ut conferri possint etiam Externis pauperibus nostras Scholas frequentantibus, quin & divitibus: modò hos Universitatis Officiales recusaverint promoveri, & solutis per eosdem suis juribus Universitatibus, ubi illæ sunt. *c* 3. Quia prædictæ facultates fuerant concessæ Generali, ita ut per Præpositos, & Rectores eam exercere tantum posset: permissum eidem est, ut prædictos Gradus conferre possit per Præfectum Studiorum: *d* immò ad hunc hujusmodi collatio spectat. *e* 4. Quicumque modo prædicto promoti sunt, gaudent omnibus privilegiis, & prærogativis, quibus gaudent in Universitatibus promoti. *f*

2. At Promovendi; 1. ultra communem studiorum curriculum, ad Actus Scholasticos celebrandos, & Gradum Magisterii, seu Doctoratus suscipiendum, debent plus temporis impendere: in Philosophia quidem dimidium Anni, duos verò in Theologia. *g* Poterit tamen dispensari, ut sufficiat tres Philosophiæ annos, Theologiæ quatuor præmisisse. *h* 2. Probandi sunt diligenti examine; & ordinariè etiam publico; & judicati idonei ad eandem scientiam.

scientiam prælegendam, nullo loco certo frui debent, postquam promoti sunt.

3. Illis permittendi non sunt nisi exigui admodum sumptus; quare vetantur Convivia, chirothecæ &c. sed quemadmodum Societas gratis docet, ita & gratis promoteat. Immo universè cavetur, ne pro re ulla quisquam de Societate sibi, aut Collegio accipere permittatur. Quandoquidem præmium nostrum solus CHRISTUS Dominus, qui est merces nostra magnanimis. De qua Constitutione actum, ubi de Paupertate sermo fuit. Par. 4. Cap. 2. Sect. 1. Demum Provincialis est curare, ut prædictæ Constitutiones accuratè serventur. At ubi hæ non obstant, in Promotione ritus cujusque loci servetur. n

P. 4. c. 6. §. 17.
& c. 15. §. 4.
& E.

P. 4. c. 6 §. 17.
& c. 15. §. 4.
& F.

P. 4. c. 15.
§. 4.

n St. R. Prov.
11.

SECTIO VIII.

De Vacationibus, & Academiis.

1. Saltem singulis hebdomadis dies unus à prandio quieti destinatus sit; in reliquis conferatur cum Provinciali, quis ordo in Vacationibus, vel intermissionibus Studiorum ordinariis sit tenendus. Ordo verò semel constitutus dierum, quibus docendum, & vacandum est, con-

Vacationum statuta sint tempora.

P. 4. c. 13. F.

A a 4 stanter

p St. R. Prov.
35. 36.

q St. R. Prov.
37. & St. Rect.
19.

r R. Præf.
inf. 7.

*Academia quid
sit.*

s R. Acad. 1. &
Præf. inf. 34.

*Quinam Aca-
demici.*

t R. Acad. 1. &
St. Rect. 2. 3.

u R. Acad. 5.

*Exercitationes
petenda ex Re-
gulis.*

stanter servandus. p Et quidem is decretum
jam est in Ratione studiorum: complecti-
turque Vacationes tam generales, quam
particulares. q Illas autem, & maturè cog-
noscere, & Magistris significare, ad Præ-
fectum inferiorem pertinet. r

2. Vacationibus non temerè subduntur
Academix, quod præcipuè harum exer-
citationes diebus feriatis habeantur. Acade-
mix nomine intelligimus cœtum Studio-
rum ex omnibus Scholasticis delectum;
qui, aliquo ex nostris Præfecto, conve-
niunt; ut peculiare quasdam habeant exer-
citationes ad studia pertinentes. s

3. Hoc ex numero omnes censentur,
qui sunt ex Congregatione Beatæ Virginis,
eo ipso quod in illam recipiuntur; & Re-
ligiosi, si qui nostras Scholas frequentant.
Ceterum, ubi mos tulerit, & Reçtori vi-
sum fuerit, alii etiam admitti poterunt. t

In tres fere Academies Scholastici partiendi
sunt; ita ut in unam Theologi, & Phi-
losophi conveniant; in alteram Rhetores,
& Humanistæ; in tertiam omnes Gram-
matici. u

4. Tempus conveniendi ad Academicas
exercitationes, & harum descriptio, peten-
da ex Regulis: quæ omnia distinctè tra-
dunt; habenturque in Ratione studiorum
pag. 161. &c.